

KECSKEMÉT VÁROS POLGÁRA LESZEK

II.

ZENEI FORDULÓ

„EZERNYI HANGSZER KECSKEMÉT SZÍVÉBEN”

Kedves Gyerekek!

Az idei zenei fordulóban a kecskeméti LESKOWSKY HANGSZERGYŰJTEMÉNY kincseivel ismerkedhettek meg. A kérdéseket a „hírös” gyűjteménnyel kapcsolatban fogalmaztuk meg. Bevezetésként két kérdésre várjuk a válaszokat, majd egy zenei TOTÓ kitöltésével bizonyíthatjátok a megszerzett ismereteiteket ebben a témában.

1. Milyen „csalogató”, invitáló mondatok szerepelnek a HANGSZERGYŰJTEMÉNY honlapjának bevezető oldalán? Írjátok le ezeket a mondatokat!

Ezernyi hangszer Kecskemét szívében

- Találd meg a saját ritmusod!

- Több száz ütőhangszer várja az érintésedet.

- Éld át a hangok születését és próbáld ki valamit, amit még soha azelőtt!

6 pont

2. Az idők folyamán több épületben is helyet kapott a hangszergyűjtemény. Soroljátok fel a helyszíneket, és a hozzájuk kapcsolódó évszámokat!

(Katona József Emlékház 1979)

Piarista Gimnázium pincéje 80-as évek 2. fele

Zimay utca 6/a 1992

Volt Városi Mozi épülete 2015

6 pont

ZENEI TOTÓ

- Ki alapította a hangszergyűjteményt?
 1. Szilágyi Áron
 2. Leskowwsky Albert
 - x. Farkas Gábor
- Mikor alapították a hangszergyűjteményt?
 1. 1978-ban
 2. 1977-ben
 - x. 1979-ben

- Hány hangszer található a gyűjteményben?
 1. Több mint 3000
 2. Több mint 2000
 - x. Több mint 1000

- Melyik az igaz állítás?
 1. A látogatók puha ülőpárnákon is letelepedhetnek.
 2. A látogatók kényelmes karszékekben élvezhetik a tárlatvezetést.
 - x. A látogatók csak állva, illetve sétálva hallgathatják az ismertetést.

- Mennyi ideig tart a tárlatvezetés?
 1. 1/2 órán keresztül.
 2. Másfél órán keresztül.
 - x. 1 órán keresztül.

- Ki a hangszergyűjtemény jelenlegi vezetője?
 1. Szilágyi Áron
 2. Leskowsky Albert
 - x. Farkas Gábor

- Milyen hangszeren játszik művészi szinten a hangszergyűjtemény jelenlegi vezetője?
 1. citerán
 2. dorombon
 - x. paraszthegedűn

- Hány kontinens hangszerei szólalhatnak meg a látogatók kezében?
 1. öt kontinens
 2. három kontinens
 - x. négy kontinens

- Leskowsky Albert nemcsak gyűjtötte a hangszereket, hanem azok feltalálója is volt. Hogyan nevezzük összefoglaló néven ezeket?
 1. felfedezett hangszerek
 2. kísérleti hangszerek
 - x. kitalált hangszerek

- Külföldi hangszerek is akadnak szép számmal a gyűjteményben. A felsorolásban az egyik hangszer neve valótlan. Melyik ez?
 1. tapsur
 2. sarangol
 - x. hardangerfiddle

- Leskowsky Albert olyan hangszereket is készített, melyek egyben képzőművészeti alkotások is. Hogyan nevezte el őket?
 1. hangzó szobrok, képek
 2. muzsikáló szobrok, képek
 - x. zenélő szobrok, képek

- Akadnak olyanok is, akik saját hangszergyűjteményükkel ajándékozták meg az állandó kiállítást. Ki közülük a kakukktojás?
 1. Bán Mariann 216 darabból álló cserépsíp gyűjteményt adományozott.
 2. Péter Vladimir paraszthegeđű gyűjteménye is itt található.
 - x. Csík János cimbalmokat ajándékozott a gyűjtemény számára.

- A volt VÁROSI MOZI épületében melyik intézmény kapott még helyet?
 1. CIRÓKA BÁBSZÍNHÁZ
 2. ÜZEMSZÍNHÁZ
 - x. KELEMEN LÁSZLÓ KAMARASZÍNHÁZ

- Jelöljétek meg a hangszergyűjtemény pontos címét!
 1. 6000 Kecskemét, Rákóczi út 14.
 2. 6000 Kecskemét, Rákóczi út 25.
 - x. 6000 Kecskemét, Rákóczi út 15.

14 pont

KVPL 2. forduló/ Megoldás

Irodalmi séta Kecskeméten

1. Ki vagyok én?

A) Keresd a vezetékneveket!

G	I	S	A	L	P	Ó	M	E	S	M	É	P
O	É	A	K	C	K	L	I	Z	R	U	P	E
J	Ó	K	A	I	J	G	Ú	Z	É	D	É	T
L	L	Á	T	K	S	Á	N	T	H	A	Z	Ó
F	Á	P	O	S	Á	T	Á	P	G	O	É	F
D	S	Z	N	W	L	I	S	Ú	B	E	L	I
É	Ó	Ü	A	T	Ó	K	O	Y	K	L	E	Á
K	E	CS	K	E	M	É	T	I	V	É	G	H

B) Töltsétek ki a táblázatot a megadott szempontok alapján!

Vezetéknév	Utónév	Kecskeméti kapcsolódás
1.Petőfi	Sándor	<ul style="list-style-type: none">• 3 évig Kecskeméten tanult az evangélikus népiskolában tanult• itt játszotta el a Lear király bolondját nagy sikerrel
2.Katona	József	<ul style="list-style-type: none">• 1791-ben született Kecskeméten• 1826. november 23-tól Kecskemét főügyésze
3.Jókai	Mór	<ul style="list-style-type: none">• a kecskeméti jogakadémián tanult• itt találkozott többször Petőfivel
4.Kecskeméti Végh	Mihály	<ul style="list-style-type: none">• Kecskemét egykori bírása, költője a 16. században• 55. zsoltár fordítója
5.Sántha	György	<ul style="list-style-type: none">• Kecskemét szülötte, költő• Sántha – kúria: neves irodalmárok találkozóhelye

2. Írók, költők Kecskemétről

Tegyetek rendet az összekeveredett idézetekben és írjátok mellé azt is, hogy kitől származik!

szerző	idézet
1.Petőfi Sándor	„Hírös város az aafödön”
2.Jókai Mór	„a puszták metropolisza”
3.Weöres Sándor	„Mi mindent látni Kecskeméten, melyet a világ nem terem! Ázsiát-Amerikát járunk És mind itt van egy helyen.”
4.Kecskeméti Végh Mihály	„Egész e város rakva haraggal, Egymásra való nagy bosszúsággal; Elhíresedett a gonoszúsággal, Hozzá fogható nincsen álnoksággal.”
5.Katona József	„Te! Melly nekem olly sokat osztogatál, Anyás Kebeled, hol a boltozat váll, Mellyben gyenge Bölcsóm renge Te vedd is az első szülöttemet el!”
6.Vámbéry Ármin	„napkeleti városnak”
7.Móricz Zsigmond	„a magyar nép munkás élete mintaterülete”

3. Kecskemét és Petőfi

Írjátok be vízszintesen a meghatározások megfejtését! (A 2 jegyű mássalhangzókat 1 négyzetbe írjátok!)

1.				A	L	F	Ö	L	D								
2.	L	E	A	R	K	I	R	Á	LY								
3.	B	U	G	A	C	I											
4.		K	Ö	NY	E	R	É	T									
5.				J	Ó	K	A	I									
6.	M	I	H	Á	LY												
7.	E	V	A	N	G	E	L	I	K	U	S						
8.	V	Á	R	O	S	H	Á	Z	A								
9.				S	C	H	I	F	F	E	R	D	E	C	K	E	R

- Petőfi kedvenc tájegysége, több költeményében is szerepel.
- Shakespeare egyik drámájában aratott sikert Kecskeméten, mint színész.
- Hírös város az aafődön* c. költeményében ebbe a csárdába tér be .
- Hírös város az aafődön* c. költeményében ezt „eszi” .
- Petőfi barátja, a jogi akadémiát itt végzi, később elismert romantikus nagy meseíró.
- Anyja tekintélyes rokonánál, Hrúz ...nál kaphatott kosztot és kvártélyt Kecskeméten.
- E vallás elemi iskolájában tanulta a betűvetést.
- Kecskemét városa itt állított emléktáblát Petőfinek.
- Így hívták elemi iskolai tanítóját ... Dániel.

MEGOLDÁS: Arany János

A megoldás miként kapcsolódik Petőfi elemi iskolai tanulmányaihoz?

Evangélikus templom, Petőfi iskolájának helye Arany János u.1. száma alatt volt.

4. Emlékséta

Tervezzetek egy városi emléksétát, ahol Kecskeméthez köthető híres írókról, költőkről, ill. munkásságukról emlékezhetünk meg. (Ügyeljete arra, hogy útvonaltervek logikus legyen)!

4. Emlékséta

Lehetséges megoldások

Útvonal/emlékmű/cím	Híres ember	Az emlékműről 3 fontos információ
1. Katona József szobor/ Katona József tér	Katona József	<ul style="list-style-type: none"> • A bronzból készült szobor a színház világos oldala előtt áll. • Az emlékművet Kodály Zoltán 80. születésnapján, 1962. december 16-án avatták fel, Illyés Gyula jelenlétében. • Alkotója: Vigh Tamás
2. Katona József Színház és annak homlokzata/ Katona József-mellszobor/ Katona József tér 5.	Katona József	<ul style="list-style-type: none"> • A kecskeméti Katona József Színházat az ország ezer éves évfordulójának emlékére építették a híres bécsi Helmer és Fellner színházépítő cég tervei alapján, 1895-96-ban. • A külső homlokzaton Hausbeitner Henrik bécsi szobrász domborművei láthatók. • Főbejáratától balra található a mellszobor.
3. Városháza épületének főhomlokzata/ Petőfi emléktábla/ Kossuth tér 1.	Petőfi Sándor	<ul style="list-style-type: none"> • 1848. március 15-e 100. évfordulóján készítette ezt az emléktáblát Kecskemétnek a demokráciában megújhodott szabadságszerető népe. • A város falai között volt kisdíák, vándorszínész, hírlaposztó, kollégiumi diákok lelkesítő szavalómestere, Jókai Mór barátja. • Itt írt és segített kinyomtatni több feledhetetlen költeményt, köztük a „Jövendölés”-t, amelynek szavai beteljesedtek: „Anyám az álmok nem hazudnak, Takarjon bár a szemfödél: Dicső nevednek költő fiadnak, Anyám soká, örökkön él.”
4. Városháza előtti tér/ Katona József-emlékkő/ Kossuth tér 1.	Katona József	<ul style="list-style-type: none"> • A Városháza bejárata előtt egy 100X100x100 cm-es mészkő kocka két szabálytalan részre hasítva jelöli meg azt a helyet, ahol Katona József összeesett a halála előtt. • 1934. július 21-én állították fel. • A felirat a nagyobb darab hasított oldalán: Itt hasadt meg szíve Kecskemét legnagyobb fiának.

		<p>Az oldalsó felirat: A régi tanácsház kapujának helyét hol a "Bánk Bán" költője, 1830. április 16-án összeesett, ezzel a kövel jelölte meg a Katona József Társaság. 1934.</p>
<p>5. Városháza épülete/ Bács-Kiskun Megyei Levéltár Kossuth téri csoport/ Kossuth tér 1.</p>	<p>Petőfi Sándor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bács-Kiskun Megyei Levéltárban megtekinthető Schifferdecker Dániel (Petőfi kecskeméti tanítója) korabeli naplója és számadáskönyve. • Schifferdecker Dániel 1817-től tanított a kecskeméti evangélikus iskolában. 1828. máj.-tól 1831 elejéig Petőfi Sándor tanítója. • Notationes variae c. füzetét késői rokona, Gömörý János ajándékozta a kecskeméti levéltárnak. • A jó tanító című remek torzkép mintáját Schifferdeckerben vélik felfedezni. (A költő többi tanítójára semmiképpen sem illik a gúnyrajz.)
<p>6. Petőfi Sándor utcán kifelé sétálva/ Kecskeméti Katona József Gimnázium/ Katona József szobor/ Dózsa György út 1.</p>	<p>Katona József</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A szobor Katona Józsefet, mint színészt és író-t egyszerre jeleníti meg. A szoboralak mintha lépni készülne, hátravetett feje és égnek emelt karja játék közbeni színészt mutat. Katona író-voltára csak a jobb kezében tartott toll utal. Másik kezében álarc és köpenyeg van. A művész szándéka az volt, hogy Katonában a magyar drámairodalom hőjét és általa ezen irodalom megalapításának dicsőítését kifejezze. Azt a Katonát, aki a Bánk-bán megírása után lelkesülten tekint tollára, mellyel a magyar drámát megteremti. • Ezt az álló alakú bronzszobrot Czélkúti-Züllich Rudolf készítette az 1857-58-as években Tomory Anasztáz műpártoló megrendelésére. • A csaknem két méter magas szobor 1883-tól a művésztelep megalapításáig a Műkert fái alól kémlelte a felhők járását. 1954-től a színház mellett volt látható, 1962-ben helyezték a Katona József Gimnázium előcsarnokába.

7. Katona József emléktábla a Piarista Rendház falán/ Jókai u.1.	Katona József	<ul style="list-style-type: none"> • Ebben az épületben tanult a költő • A Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága helyezte el az emléktáblát 1961-ben.
8. Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár/ Piaristák tere 8.	Katona József	<ul style="list-style-type: none"> • 1955. április 29. – A könyvtár felvette Katona József nevét. • 1993. december 11. – Lerakták az új könyvtár alapkövét. • 1996. augusztus 16. – Megtörtént a Katona József Könyvtár új épületének átadása.
9. Evangélikus templom/ Petőfi iskolájának helye- emléktábla/ Arany János u. 1.	Petőfi Sándor	<ul style="list-style-type: none"> • A kecskeméti evangélikus iskolában kezdte meg tanulmányait 1828-ban a költő. • Az Evangélikus templom helyén állt az iskola. Ez az iskola pedig a maga szerény lehetőségeivel, az akkori viszonyok között betöltötte hivatását, és Petőfi mellett a kor sok más jeles személyisége tanult itt. • Egykor a templom udvarán állt az evangélikus egyházközség iskolája, ahol Petőfi Sándor a betűvetést és az alapismereteket tanulta 1828-1831. közötti években Schifferdecker Dániel tanítványaként. (Emléktábla szövege)
10. Református templom sarka/ Psalmus Hungaricus-emlékmű/ Szabadság tér	Kecskeméti Végh Mihály	<ul style="list-style-type: none"> • Az emlékmű Kodály Zoltánnak és Kecskeméti Végh Mihálynak (énekszerző, az 55. zsoltár fordítója) állít emléket. • Ötvennegyedik (a Vulgata szerint ötvenötödik) zsoltára kiemelkedik a kor zsoltárfordításai közül, erőteljes képekben, költői szemléletességgel adja vissza az eredeti szöveg szavait. • Kecskeméti Végh Mihály 1561-ben elkészített zsoltárfordítását felhasználva alkotta meg a Psalmus Hungaricust Kodály. • Az emlékművet Szemők Zsuzsanna (2007) alkotta.
11. Református Ókollégium/ Jókai emléktábla/ Kálvin tér 1.	Jókai Mór	<ul style="list-style-type: none"> • Háromszög alakú oromzat, a párkányos, pilléres földszint, a szemöldökpárkányos első emelt egyaránt a szabadságharcot megelőző évtizedek erőteljes optimizmusára utalnak. A széles lépcsőfeljárók annak a kornak a hangulatát idézik, amikor a vándorszínész Petőfi Sándor föl-fölkereste jogakadémista barátait. A 19. század hetedik évtizedéig zárt udvarú, négyszögű tanintézeté szerették volna továbbépíteni, de az

		<p>1830-ban megkezdett építkezés befejezésére is alig tudták a szükséges anyagiakat előteremteni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A református jogakadémia hallgatója volt Jókai Mór. • Ez iskola falai között töltötte két legszebb diák-esztendejét 1842-44-ig az író. • A főhomlokzaton és a lépcsőház első emeleti pihenőjénél márványtábla emlékeztet az iskola egykori kiváló diákjára, Jókai Móra.
12. Katona József Emlékház/ Emléktábla a szülőház falán/ Katona József u. 5.	Katona József	<ul style="list-style-type: none"> • Habár az eredeti 18. században épült házat többször felújították és átalakították, Katona József itt született ebben a földszintes sarki paraszt-polgárházban, itt töltötte gyermekkorát, és miután pesti tanulmányait követően hazatért haláláig itt lakott. Kecskeméten 1820-tól alügyész, 1826-tól városi főügyész volt. • Az épületet 1883-ban jelölték meg emléktáblával. 1971-től emlékház funkciót kapott. 1991-ben teljesen felújították. • Azóta állandó kiállítás mutatja be Katona József életútját, irodalmi és színházi működését, hivatali tevékenységét, a korabeli Magyarország és Kecskemét kulturális viszonyait, a Bánk bán keletkezési körülményeit és színházi pályafutását. • A felirat pontos szövege: Itt született Katona József Bánk Bán szerzője 1791. november 11.
13. Katona József Emlékház/ Katona József-mellszobor a ház udvarán/ Katona József u. 5.	Katona József	<ul style="list-style-type: none"> • Az Emlékház zárt udvarában 1991-ben helyezték el Katona József szoborportróját. • Török Richárd szobrászművész alkotása (1989).
14. Jókai – emléktábla Jókai u.8.	Jókai Mór	<ul style="list-style-type: none"> • 1894.jan. 6-án avatták fel az emléktáblát • a Katona Kör készítette, avatta • Azon a házon található, melyben Jókai lakott 2 évig
15. Katona József mellszobor Kodály Zoltán tér	Katona József	<ul style="list-style-type: none"> • az eredetit 1861-ben leplezték le • 2002-ben Sütő József szobrász elkészítette az eredeti másolatát • 103 cm magas, 270 cm magas talapzaton áll
16. Nagy László szobra Czollner tér	Nagy László	<ul style="list-style-type: none"> • 2013.szept. 16-án volt az avatása • alkotója: Venelin Antonov

5. Tudjátok?

1. Jókai Mór ennek az iskolának a diákja volt:

- A) evangélikus B) református Ókollégium C) Piarista iskola

2. Petőfi Tanára volt Kecskeméten:

- A) Mikszáth Kálmán B) Schifferdecker Dániel C) Katona József

3. Sántha Györgytől származik a következő szókapcsolat:

- A) aranyhomok B) futóhomok C) homokbánya

4. Sántha György Itt c. költeményében rá emlékezik:

- A) Katona József B) Petőfi Sándor C) Kodály Zoltán

5. Elemi tanulmányait 1798-1802 között a kecskeméti római katolikus iskolában végezte:

- A) Buda Ferenc B) Sántha György C) Katona József

6. Melyiket NEM Petőfi írta?

- A) Jövendölés B) Tűz és víz C) Víz és bor

7. Az 55. zsoltár fordítója melyik században élt?

- A) 14. század B) 15. század C) 16. század

8. Kihez köthető? „Itt hasadt meg szíve Kecskemét legnagyobb fiának.”

- A) Móra Ferenc B) Móricz Zsigmond C) Katona József

9. Petőfi 1843 januárjától április elejéig Kecskeméten az ő színtársulatában színészkedik:

- A) Jókai Mór B) Szabó József C) Katona József

10. 1934-ben élő rádióadásban ő üdvözölte az első Hírös Hetet, mint a kecskeméti hagyományok és értékek ünnepét.

- A) Móra Ferenc B) Móricz Zsigmond C) Kodály Zoltán